

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225/219 1152, faks. (8 5) 261 2077,
el. p. smmin@smm.lt, http://www.smm.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos Respublikos Seimo
Audito komitetui

2021-10-   Nr. SR-
į 2021-10-20   Nr. S-2021-4879

DĖL LIETUVOS SPORTO KLAUSIMŲ NAGRINĖJIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO AUDITO KOMITETE

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – Ministerija), atsakydama į Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto 2021 m. spalio 20 d. raštą Nr. S-2021-4879, teikia šią prašomą informaciją:

1. *Dėl Ministerijos veiksmų, siekiant spręsti Valstybės kontrolės 2021 m. kovo 10 d. išankstinio tyrimo ataskaitoje Nr. ITE-1 „Aukšto meistriško sporto valdymas“ nurodytas problemas.*

Ministerija, siekdama spręsti Valstybės kontrolės 2021 m. kovo 10 d. išankstinio tyrimo ataskaitoje Nr. ITE-1 „Aukšto meistriško sporto valdymas“ (toliau – Ataskaita) nurodytas problemas, imasi kompleksinių veiksmų. Teikiame informaciją pagal Ataskaitoje išskirtas problemas:

1) *Dėl sprendimų dėl aukšto meistriško sporto pokyčių priimti išnaudojamų ne visų galimų priemonių.* Siekiant inicijuoti pokyčius aukšto meistriško sporto sistemoje, švietimo, mokslo ir sporto ministras sudarė darbo grupę Aukšto meistriško sportininkų rengimo sistemai tobulinti (toliau – AM darbo grupė) (Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. rugsėjo 6 d. įsakymas Nr. „Dėl darbo grupės sudarymo“), į kurią įtraukti visos pagrindinės aukšto meistriško sporte dalyvaujančios šalys. AM darbo grupės veikla numatyta 2021 m. rugpjūčio–gruodžio mėn., kada AM darbo grupė sistemingai išanalizuos tokias temas kaip: dabartinis sportininkų rengimo modelis, problematika; aukšto meistriško sporto sistemos dalyviai ir jų vaidmenys; prioritetinės sporto šakos, disciplinos; sporto medicina, sporto mokslas; pamainos rengimas ir jos apimtys; infrastruktūros situacija; sportinio ugdymo turinys ir parengimo kokybė; finansavimo kriterijai ir priemonės; trenerių rengimas ir motyvacija; sporto duomenys ir jų būklė; aukšto meistriško sporto sistemos dalyvių veiksmų koordinavimas; masiškumo, fizinio aktyvumo apimtys ir problematika; trumpalaikiai ir ilgalaikiai tikslai, jų pobūdis, matavimas; sveiką gyvenimą propaguojanti komunikacija; sąlygos sportui mokyklose, darželiuose, pamokų turinys.

Bendradarbiaujant su Lietuvos sporto universitetu atliktas išsamus 2011–2020 metų valstybinės sporto plėtros strategijos (patvirtintos Seimo 2011 m. kovo 24 d. nutarimu Nr. XI-1296 „Dėl 2011–2020 metų valstybinės sporto plėtros strategijos patvirtinimo“) įvertinimas, parengtos rekomendacijos atitečiai, ataskaita pristatyta ir aptarta Seimo Jaunimo ir sporto reikalų komisijos posėdyje 2021 m. gegužės mėnesį. Taip pat baigiama rengti 2021–2030 metų Sporto plėtros programa, joje užfiksuoti esminiai siekiami rodikliai dėl olimpinio sporto šakų sportininkų skaičiaus ir jų pasiekimų.

Siekiant priimamus sprendimus grįsti duomenimis, rengiamasi įsteigti Sporto registrą (šiuo metu pagal susijusių šalių poreikius atliekamos Sporto registro nuostatų korekcijos), 2022 metais

numatoma pradėti Sporto registro programavimo darbus, registro darbo pradžia numatyta 2023 metų pradžia. Taip pat buvo patobulintos Lietuvos sporto centro renkamos sporto statistikos formos ir klausimynai.

Ministerija taip pat atliko ir netrukus bus viešai prieinami nauji fizinio gyventojų aktyvumo tyrimai, planuojamas ir ekonominės sporto apimties tyrimas.

2) *Dėl sporto infrastruktūros plėtrai trūkstamų duomenų ir aiškių krypčių.* Ministerija per 2021 metus atliko išsamią valstybės investicijų programos lėšomis finansuojamų ir vykdomų projektų analizę, projektai buvo reitinguojami pagal įvairius parametrus: vertę, baigtumo lygį ir, svarbiausia, pagal sukuriamą vertę aukšto meistriško sportui, galimybes organizuoti tarptautines varžybas. Šiuo metu Ministerija rengia papildymus ir korekcijas Valstybės investicijų programos lėšomis finansuojamų projektų atrankos kriterijams. Numatoma, kad papildomais kriterijais bus atsižvelgta į: sporto šakų federacijų aukšto meistriško poreikius; strateginių, prioritetinių sporto šakų poreikius; sporto šakų federacijos peržiūrės ir įvertins visas valstybės daromas esmines investicijas.

Infrastruktūros ir bendrai sporto stebėsenai Ministerija įsigyja šiuolaikinius GIS technologijomis paremtus įrankius, kurie leis pagrįsti investicijas duomenimis, vienoje vietoje vizualiai pateiks daugelį rodiklių apie savivaldybes, sporto šakų federacijas ir užtikrins geros praktikos sklaidą.

Atsižvelgus į AM grupės pasiūlymus ir aktualias studijas, 2022 metų I–II ketv. numatyta parengti ilgalaikį duomenimis pagrįstą sporto infrastruktūros vystymo planą, kuriame turės būti nustatytas balansas tarp trijų pagrindinių sporto infrastruktūros vystymo krypčių: aukšto meistriško ir rezultatų siekimo; fizinio aktyvumo reikmių; atskirties mažinimo ir sporto paslaugų įvairovės didinimo reikmių.

3) *Dėl, finansuojant sporto šakų federacijas, nepakankamai vertinamos jų veiklos atitikties reikalavimams ir rezultatų.* Parengti ir Vyriausybei teikiami Aukšto meistriško sporto programų įgyvendinimo finansavimo valstybės biudžeto lėšomis tvarkos aprašo (patvirtinto Vyriausybės 2020 m. vasario 5 d. nutarimu Nr. 85 „Dėl Aukšto meistriško sporto programų įgyvendinimo finansavimo valstybės biudžeto lėšomis tvarkos aprašo patvirtinimo“) pakeitimai, kuriais numatoma: paankstinti finansavimo skyrimo ir aukšto meistriško sporto programų pateikimo terminus; sustiprinti sporto šakų federacijų aukšto meistriško sporto programų priemonių įgyvendinimo stebėseną ir išsamiu vertinti priemonių sąsajas su išsikeltais tikslais bei skirtu finansavimu; optimizuoti finansinių ataskaitų skaičių skiriant didesnę dėmesį turinio analizei pagal vidaus audito rekomendacijas.

Taip pat aukšto meistriško sportui 2021 metais finansavimas padidintas 6,4 mln. Eur, iš kurių sporto šakų federacijų teikiama aukšto meistriško sporto programoms skirta papildomai 2,7 mln. Eur, tarptautiniams aukšto meistriško sporto renginiams finansuoti papildomai skirta 1,2 mln. Eur. Aukšto meistriško sportui finansavimą numatoma didinti (detaliau žr. šio rašto 3 punktą).

2022 metų I ketv. Ministerija numato įsteigti Sporto šakų federacijų kompetencijos centrą, kuris konsultuos sporto šakų federacijas ir padės kelti kompetencijas tokiose esminėse srityse: finansinis raštingumas, tvarus finansų planavimas, aukšto meistriško programų administravimas; strateginis veiklos planavimas; gero valdymo praktika, mentorystė; teisinis raštingumas; organizacijos kultūra, etikos kodeksas; komunikacija, reklama, švietimas; IT raštingumas.

4) *Dėl priemonių sportininkų pamainai ugdyti trūkumo.* Parengti ir Seimui pateikti Sporto įstatymo pakeitimai (Lietuvos Respublikos sporto įstatymo Nr. I-1151 2, 3, 5, 7, 10, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-533 (toliau – Sporto įstatymo projektas), kuriais siekiama: pasaulio jaunimo ir Europos jaunimo čempionatų stipendininkų ratą praplėsti pridėdant po 3 vietas bei padidinti 3 baziniais socialinės išmokos dydžiais kitų sportininkų valstybės stipendijas; suvienodinti sportininkų ir sportininkų su negalia valstybės stipendijų dydį.

Per 2021 metus įvertinta trijų sporto gimnazijų techninės, materialinės bazės būklė ir, atsižvelgiant į nustatytus poreikius, skirtas papildomas 170 tūkst. Eur finansavimas inventoriui įsigyti. Tai iš esmės pagerins jaunųjų sportininkų rengimo kokybę.

Atliekama analizė dėl efektyviausių aukšto meistriško pamainos sportininkų apimties padidinimo priemonių: analizuojamos sporto klasių, individualaus krepšelio ar sporto gimnazijų modelių plėtros teikiamos galimybės.

2. *Dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos antikorupcinio vertinimo išvadų.* Lietuvos Respublikos sporto įstatymo Nr. I-1151 2, 3, 5, 7, 10, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-533 (toliau – Sporto įstatymo projektas) buvo aptariamasis ir derinamas su Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba. Šiuo metu Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateiktas Sporto įstatymo projekto svarstymas Lietuvos Respublikos Seime yra sustabdytas, šiuo metu yra rengiami Sporto įstatymo projekto patikslinimai, siekiant atsižvelgti ir į Specialiųjų tyrimų tarnybos pateiktas pastabas.

3. *Dėl valstybės biudžeto lėšų, skiriamų fiziniam aktyvumui (Sporto rėmimo fondas) ir aukšto meistriško sportui, proporcijų.* Informuojame, kad 2021 metais tiek fiziniam aktyvumui (Sporto rėmimo fondas), tiek ir aukšto meistriško sportui skirta panašaus dydžio valstybės biudžeto lėšos. Seimui apsisprendus, Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-102 preambulės, 1, 2, 3, 9, 10, 11, 14, 20 straipsnių ir 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 priedų pakeitimo įstatymu 30 procentų Sporto rėmimo fondo lėšų (6 422 tūkst. Eur) buvo perkelta aukšto meistriško sporto veikloms įgyvendinti. Taigi 2021 metais fizinio aktyvumo veikloms per Sporto rėmimo fondą skirta 14,986 mln. Eur, aukšto meistriško sportui – 16,298 mln. Eur. Taip pat Seimui priėmus Lietuvos Respublikos loterijų įstatymo Nr. IX-1661 18, 31 straipsnių pakeitimo ir 19 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymą ir Lietuvos Respublikos loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 5 straipsnio pakeitimo įstatymą, atitinkamai bus padidinti Ministerijos asignavimai – 2022 metais aukšto meistriško sportui papildomai bus skirti 5 mln. Eur, 2023 metais – 10 mln. Eur, t. y. iš viso 2022 metais aukšto meistriško sportui numatyta skirti – 20,856 mln. Eur, 2023 metais – 26,014 mln. Eur.

4. *Dėl lėšų skyrimo ne tiesiogiai iš loterijų organizatorių, o iš valstybės biudžeto lėšų.* Seimui priėmus minėtų, su loterijomis susijusių įstatymų pakeitimus, aukšto meistriško sportui dalies lėšų skyrimas nebepriklausys išskirtinai nuo loterijų organizatorių pajamų ir valios – bus finansuojamas iš valstybės biudžeto. Tokiu būdu bus užtikrintas stabilus, skaidrus ir reikšmingai didesnis aukšto meistriško sporto finansavimas. Pagal iki šiol galiojusią tvarką loterijas organizuojantis privatus verslas 8 proc. mokesčių mokėjo ne į valstybės biudžetą, o tiesiogiai pasirinktiems labdaros ir paramos gavėjams, pavyzdžiui, Lietuvos tautiniam olimpiniam komitetui, Lietuvos paralimpiniam komitetui. Tokiu būdu labdaros ir paramos gavėjai galėjo gauti paramą, kuri galėtų būti prilyginama viešosioms lėšoms, tačiau išvengė Valstybės kontrolės audito, viešųjų pirkimų vykdymo pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą bei finansinės atskaitomybės, kuri yra privaloma gaunant lėšas tiesiogiai iš valstybės biudžeto. 8 proc. loterijų pelno, kurie iki šiol kaip parama buvo skiriami, pavyzdžiui, Lietuvos tautiniam olimpiniam komitetui, Lietuvos paralimpiniam komitetui, bus nukreipti į Ministerijos asignavimus, kuriais bus finansuojamas aukšto meistriško sportas. Taigi olimpinių sporto šakų federacijų, negalią turinčių asmenų sporto judėjimams Lietuvoje vadovaujančių nevyriausybinių organizacijų veiklą finansuojant tiesiogiai iš valstybės biudžeto lėšų bus užtikrintas aukšto meistriško sporto finansavimo tęstinumas, pajamų stabilumas, skaidrumas ir finansinė atskaitomybė.

Atsižvelgiant į minėtų, su loterijomis susijusių įstatymų pakeitimus bei siekiant užtikrinti aukšto meistriško sporto tolygų ir tęstinį finansavimą, Vyriausybė Ministerijai yra pavedusi iki 2022 m. vasario 1 d. parengti Lietuvos Respublikos sporto įstatymo pakeitimus, kuriais būtų peržiūrėta ir pakeista olimpinių sporto šakų ir negalią turinčių asmenų sporto finansavimo sistema, įskaitant sportininkams skiriamų valstybės stipendijų dydžius, siekiant užtikrinti tvarų olimpinių sporto šakų finansavimą padidinus Ministerijos asignavimus.

5. *Dėl aukšto meistriško sporto programų įgyvendinimo finansavimo valstybės biudžeto lėšomis naudojimo kontrolės:* kaip Ministerija užtikrino aukšto meistriško sporto programų įgyvendinimo finansavimo valstybės biudžeto lėšomis naudojimo kontrolę, numatytą Vyriausybės 2020 m. vasario 5 d. nutarimu Nr. 85 patvirtintame Aukšto meistriško sporto programų įgyvendinimo finansavimo valstybės biudžeto lėšomis tvarkos apraše. Pakomentuokite 2020 m. ir 2021 m. I pusr.

atliktos kontrolės mastą ir rezultatus, taip pat nurodykite, kaip buvo pasiekti vertintų programų tikslai, veiklos rezultatai, tobulintinas sritis ar identifikuotas rizikas.

Ministerijos Centralizuota vidaus audito tarnyba (toliau – Tarnyba), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro (toliau – Ministras) 2021 m. vasario 5 d. įsakymu Nr. V-195 patvirtintu Tarnybos 2021 metų veiklos planu, atliko lėšų, skirtų Aukšto meistriško sporto programos įgyvendinimui, skyrimo, naudojimo ir atsiskaitymo už jų panaudojimą auditą už 2020 metus ir 2021 m. gegužės 14 d. pateikė lėšų, skirtų aukšto meistriško sporto programos įgyvendinimui, skyrimo, naudojimo ir atsiskaitymo už lėšų panaudojimą audito ataskaitą, kurioje buvo vertinti:

- valstybės biudžeto lėšų skyrimas;
- valstybės biudžeto lėšų naudojimas;
- atsiskaitymas už valstybės biudžeto lėšų panaudojimą;
- valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutarčių priežiūra bei kontrolė, tarp jų ir Ministerijai teikiamų ataskaitų už valstybės biudžeto lėšų panaudojimą priežiūra bei kontrolė.

Tarnyba išsikėlė šiuos tikslus:

- įvertinti valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutarčių atitiktį Lietuvos Respublikos teisės aktams;
- įvertinti, ar skirtos lėšos naudojamos norminiuose dokumentuose nustatyta tvarka ir užtikrinamas šių lėšų naudojimas pagal tikslinę paskirtį;
- įvertinti apskaitą valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutarčių lygmenyje;
- įvertinti atsiskaitymą už valstybės biudžeto lėšų naudojimą ir (ar) vykdomą veiklą;
- įvertinti 2020 m. Aukšto meistriško sporto programose ir valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutartyse nustatytų tikslų dermę, tikslų bei rezultatų faktinį įgyvendinimą / pasiekimą;
- įvertinti valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutarčių vykdymo bei teikiamų ataskaitų priežiūrą ir kontrolę;
- įvertinti vidaus kontrolę audituojamose srityse.

Buvo audituojamos trys sveikųjų ir viena asmenų su negalia Aukšto meistriško programos vykdančių asociacijų. Audito tarnyba yra pateikusi šias rekomendacijas:

1. Spręsti klausimą ir priimti sprendimus dėl netinkamų išlaidų susigrąžinimo (Lietuvos dziudo federacijos atvejis) (didelio reikšmingumo).
2. Paskirti darbuotojus, atsakingus už pasirašytų valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutarčių bei valstybės biudžeto lėšų naudojimo ataskaitų priežiūrą darbuotojus (didelio reikšmingumo). (Atsižvelgta, atliekama).
3. Parengti ir patvirtinti valstybės sporto stebėsenos tvarką, nustatant rodiklius, užtikrinant Sporto įstatymo 5 str. nuostatų įgyvendinimą (didelio reikšmingumo)(Sporto įstatymo projekte numatyta įgyvendinti).
4. Spręsti klausimą ir priimti sprendimus dėl Kontrolės plano vykdymo, užtikrinti jo vykdymą (didelio reikšmingumo).
5. Sudarant naujas valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutartis:
  - 5.1. užtikrinti, kad valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutartyse ir (ar) sutarčių priede (-uose) būtų nurodyti tikslai, vertinimo kriterijai, rezultatai (didelio reikšmingumo) (Atsižvelgta, atliekama);
  - 5.2. sutartyse nurodyti bendrą sutarties biudžetą, nurodant Ministerijos finansavimo apimtį (eurais) bei programų vykdytojo finansavimo apimtį (eurais), bei procentinę išraišką (didelio reikšmingumo)(Atsižvelgta, atliekama);
  - 5.3. eliminuoti galimybę programų vykdytojui perduoti sutartinius įsipareigojimus tretiesiems asmenims (didelio reikšmingumo)(Atsižvelgta; atliekama);
  - 5.4. spręsti klausimą ir priimti sprendimus dėl projekto vykdytojo ir projekto vadovo (kuomet atliekamos analogiškos funkcijos) atlyginimo priskyrimo tai pačiai biudžeto lėšų naudojimo sąmatos išlaidų eilutei (didelio reikšmingumo)(Atsižvelgta, atliekama);
  - 5.5. eliminuoti avansinių mokėjimų galimybę (vidutinio reikšmingumo)(Buvo įtraukta tikslinant aprašą, tačiau federacijos vetavo nuostatą);

5.6. įvertinti galimybes ir tikslingumą keisti reikalavimus programų vykdytojų teikiamoms ataskaitoms (informaciją, apie valstybės lėšų panaudojimą, nuosavų lėšų panaudojimą ir priemonių įgyvendinimą teikti vienoje ataskaitoje) (vidutinio reikšmingumo)(Atsižvelgta, įvykdyta).

6. Spręsti klausimą ir priimti sprendimus dėl valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutarčių priežiūros vykdymo proceso ir tvarkos reglamentavimo (vidutinio reikšmingumo)(Dalinai atsižvelgta, vykdoma priežiūra, tačiau reglamento neturime).

7. Spręsti klausimą ir priimti sprendimus dėl papildomų kontrolės priemonių – ataskaitų peržiūros bei jos dokumentavimo (pvz., pildant patikros lapus) (vidutinio reikšmingumo)(Atsižvelgta).

8. Spręsti klausimą ir priimti sprendimus dėl administravimo išlaidų, esant atvejams / atsiradus aplinkybėms, kuomet Programos veiklos nevykdomos / Programos priemonės neįgyvendinamos (vidutinio reikšmingumo)(Atsižvelgta).

9. Spręsti klausimą ir priimti sprendimus dėl sportininkams, jų treneriams ir (ar) varžybų teisėjams nustatomų ir mokamų maistpinigių dydžių, atitinkančių norminiuose teisės aktuose nustatytus dydžius, taikymo (vidutinio reikšmingumo) (Atsižvelgta).

10. Spręsti klausimą ir priimti sprendimus dėl galimybės eliminavimo neatlikti pirkimų, programų vykdytojams, kurie nėra perkančioji organizacija (vidutinio reikšmingumo) (Vyksta procesas).

Šiuo metu vykdomas antras auditas kurio išvados bus pateiktos kontrolei pasibaigus.

6. Dėl Sporto rėmimo fondo lėšų naudojimo kontrolės. Informacija pridedama.
PRIDEDAMA. 4 lapai.

Švietimo, mokslo ir sporto ministrė

Jurgita Šiugždinienė

Inga Daukantienė, tel. (8 5) 219 1115, el. p. Inga.Daukantiene@smm.lt
Dalia Galnaitytė, tel. (8 5) 219 1214, el. p. Dalia.Galnaityte@smm.lt
Ilona Šimkūnaitė, tel. (8 5) 219 1144, el. p. Ilona.Simkunaite@smm.lt
Laurynas Zibolis, tel. (8 5) 219 1234, el. p. Laurynas.Zibolis@smm.lt